

Programrådets förslag till åtgärdsplan för utbildningskluster biologi

Till Naturvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2019-10-14

Förslaget är utarbetat av Donald Blomqvist ordförande i programrådet för biologi och molekylärbiologi, Jeanette Nilsson programkoordinator för molekylärbiologi och Mats Andersson utbildningsansvarig institutionen för biologi och miljövetenskap

Åtgärdsplan för utbildningskluster biologi, kvalitetsutvärdering Vt-2019

Utbildningsklustret biologi och molekylärbiologi utvärderades enligt Göteborgs universitets riktlinjer för extern utvärdering under våren 2019. Utvärderingen avslutades med ett platsbesök där utvärderingsgruppen fick ställa frågor till studenter, lärare, studieadministration samt institutions och programledning. Bedömggruppen lämnade sin rapport i juni 2019 och föreslår enligt GUs riktlinjer ett antal åtgärder som "måste", "bör" och "kan" göras. De inblandade institutionerna och programledningen vill tacka den externa utvärderingsgruppen för deras grundliga arbete och konstruktiva förslag.

En detaljerad åtgärdsplan punkt-för-punkt finns bilagd. Åtgärdsplanen har utarbetats av programledningen i samråd med utbildningsansvariga och programråd (inklusive studentrepresentanter).

Sammantaget anser vi att bedömggruppen tecknar en ljus bild av grundutbildningen i biologi och molekylärbiologi vid Göteborgs universitet. Bedömggruppen har också en rad förslag till förbättringar.

Bland det som lyfts fram som mer skarpa förändringar av utbildningen är framför allt att på ett bättre och tydligare sätt dokumentera och strukturera progressionen inom programmen. Detta får ses som ett prioriterat område för programrådets arbete under de kommande åren.

Ett par punkter handlar om saker som är strukturella för lärosätet, t.ex. vad avser införande av ny digital lärplattform och utökning av det studieadministrativa stödet. Att studieadministrationen måste fungera och ha tillräckliga resurser för att göra ett gott arbete är alla eniga om. Den ekonomiska styrningen av grundutbildningen lär dock inte tillåta mer än en mindre utökning av stödverksamheten. Vad gäller den digitala lärplattformen så är det ett faktum att GU under en mycket kort tid rullat ut stora förändringar av flera viktiga IT-system (websidor, Ladok och CANVAS). Detta har stressat personal på flera nivåer. Det är ett starkt önskemål att GU i fortsättningen gör en bättre konsekvensanalys innan stora förändringar rullas ut samt, om nödvändigt, säkerställer resurser (personal) för att genomföra förändringarna. Införandet av CANVAS tycks dock ha gått förvånansvärt smärtfritt för både studenter och lärare.

Utvärderarna pekar också på flera faktorer som rör informationsflödet från program- och institutionsledningarna. Detta avser till exempel uppföljning av kursutvärderingar och öppen information på kursernas CANVAS-sidor. Det framstår som prioriterat för institutionerna att förbättra informationen till kursledare och lärare.

Vi vill också lyfta fram att det är prioriterat för programledningen att bevara en god yrkesanknytning i våra utbildningar. I dialog med institutionsledningarna kommer vi att arbeta för att framtida rekrytering av lärare vid institutionerna också tar hänsyn till att bevara en bredd och en yrkesanknytning i utbildningarna.

Sammanfattningsvis så kommer vi ta hänsyn till de flesta av utvärderarnas punkter och planerar att implementera de flesta av förslagen under de kommande åren.

Mats Andersson och Donald Blomqvist, institutionen för biologi och miljövetenskap

Jeanette Nilsson, institutionen för kemi och molekylärbiologi

K1		Åtgärd	Ansvarig	Tidplan
Kriterier klass Att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och examensmål				
	MÅL			
Bör:	Programansvariga inom varje utbildningsprogram bör tillsammans med kursledarna sammanställa en målmatris (programegna mål samt högskoleförordningens gentemot kursplanernas innehåll och mål). Här bör även examensformerna inkluderas.	En målmatris tas fram för kandidatprogrammen, så snart arbetet med att inrätta en kortare baskurs genomförs.	Programråd, studierektorer	2020-2021
Bör:	En analys av målmatriserna bör utföras och eventuella justeringar av både kursplaner och innehåll ske.	Kursplanerna revideras löpande med avseende på lärandemål och examinationer	Programråd, studierektorer	2020-2021
K2		Åtgärd	Ansvarig	Tidplan
Att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum				
	LÄRANDE			
Kan:	Kursledare kan med stöd av programansvariga inom varje utbildningsprogram se till att kommunikationen lärare - student är god.	Implementeras bäst genom att utbildningsansvariga och programansvariga har en god dialog med kursledarna. Det åligger också institutionsledningarna att se till att tillräckliga resurser i form av tid avsätts för att sådant ska fungera väl.	Utbildningsansvariga, studierektorer, institutionsledningar	Löpande
Bör:	Programansvariga bör tillsammans med kursledare se till att kursinnehållet i de inledande kurserna är sådana att tid finns för inkommande studenter att vänja sig vid den nya studiemiljön och ha i åtanke hur arbetsamt det kan vara att komma i en helt ny miljö. Exempelvis kan man se till att tydligt förklara syftet med olika rutiner för utifrån kommande studenter.	En introvecka finns redan i kandidatprogrammen och behålls i det reviderade basblocket. Här finns tid för ordentlig information och inte allt för höga krav på studierna direkt. Veckan kan säkert styras upp något med avseende på information och aktiviteter.	Programråd, kursansvarig första kursen (cellbiologi)	Löpande
Kan:	Kursplanerna kan ses över och i samband med detta kan man se över hur de uppfyller kraven på konstruktiv länkning	Kursplanerna ses över löpande med avseende på att kursinnehåll, lärandemål och examination skall vara konstruktivt länkade.	Kursledare, programansvarig och programråd	Löpande
Bör:	Kursledarna bör se över examensformerna på sina respektive kurser så att examination på förståelse av lärostoffet säkerställs.	Kursplanerna ses över löpande, men en ambition är att förbättra beskrivningen och kvaliteten i examinationer så att dessa verkligen motsvarar lärandemålen. Den planerade målmatrisen (se ovan) kommer väsentligt att underlätta det arbetet.	Kursledare, programansvarig och programråd	Löpande
Bör:	Kursledarna bör se till att återkopplingar sker på redovisningar (muntliga och skriftliga) och ändra i kursplanerna så att det är tydligt att redovisningar blir betygsgrundande.	Kursplanerna ses över löpande så att allt obligatoriskt och examinerande beskrivs. Det åligger också ledningen att tillse att tillräcklig tid avsätts för att ge konstruktiv feedback på redovisningar. Vidare måste kursledare och utbildningsansvariga tydligt kommunicera vad som förväntas till alla inblandade lärare.	Utbildningsansvariga, kursledare	Löpande
Bör:	Programansvariga bör se över progressionen i sina respektive program och med stöd av institutionsledningen skapa en progressionsmatris.	En matris över progression och mål för programmet tas fram i takt med att kursplanerna revideras.	Studierektorer, programråd	2020-

K3		Åtgärd	Ansvarig	Tidplan
Att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet				
	KVALITÉ			
Bör:	Fakultetsledningen bör se till att vid nyrekrytering så skall de sökandes pedagogiska självreflexion bygga på att undervisning skall ses utifrån ett forskningsperspektiv, det vill säga att undervisningspraktiken vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, "Scholarship of Teaching and Learning, SoTL".	Institutionsledningarna och programråd uppmanar fakultetsledning och lärarförslagsnämnd att tydliggöra detta vid framtida tillsättningar. Dock kan man redan nu se att pedagogisk meritering tillmäts en större tyngd vid rekrytering än vad som tidigare varit fallet.	Institutionsledningar, programråd	Genast

K4		Åtgärd	Ansvarig	Tidplan
Att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll samt att de har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens				
	PROPORTIONALITET & KOMPETENS			
Bör:	Ledningen med stöd av fakultetsledningen bör se till att antalet lärare står i proportion till antalet kurser och antalet studenter. Man bör i sitt arbete prioritera så att de nyrekryteringar som är på gång realiserar.	Utbildningsansvariga och studierektorer arbetar för att öka antalet nyrekryteringar och se till så att dessa blir inom ämnen och kompetensområden som är väsentliga för grundutbildningen. Det pågår för närvarande ett flertal rekryteringar där grundutbildningen varit styrande på alla tre inblandade institutioner.	Utbildningsansvariga, studierektorer och institutionsledningar	Löpande
Kan:	Ledningen kan uppmärksamma goda pedagoger bland lärarna, och genom exempelvis (för den undervisande personal obligatoriska?) ordna inspirerande lärardagar med verkstäder där exempel på studentcentrerad pedagogik demonstreras och övas.	Detta görs inom institutionerna, dock har det varit svårt att få hög närvaro i lärarkåren vid sådana här tillfällen. Institutionsledningarna jobbar hårdare på att t.ex. i samband med medarbetarsamtal påtala vikten av att delta i liknande aktiviteter.	Institutionsledningar	Löpande
Bör:	Institutionsledningen bör med stöd från fakultetsledningen se till att ekonomiskt stöd kan utgå till lärare som vill pröva ny pedagogik eller på annat sätt förändra kursupplägg.	Det finns möjligheter för utbildningsansvariga att avsätta viss tjänstetid för sådant arbete. Grundutbildningen har dock under rådande omständigheter inte råd att göra några stora sådana satsningar.	Utbildningsansvariga, institutionsledningar	Löpande
Kan:	Institutionsledningen kan se till att fungerande plattformar organiseras så att lärare enklare kan utbyta idéer och ta stöd av varandra.	Detta görs redan, men se ovan	Institutionsledningar	Löpande
Bör:	Institutionsledningen bör med stöd från fakultetsledningen se till att fler lärare skaffar sig högskolepedagogisk kompetens.	I takt med att lärarkåren förnyas minskar antalet lärare utan högskolepedagogisk utbildning. Vid alla nytillsättningar och befordringsärenden är högskolepedagogisk utbildning ett krav.	Institutionsledningar	Löpande

K5		Åtgärd	Ansvarig	Tidplan
Att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov				
RELEVANS				
Bör:	I samband med kursplaneanalys (nämnad under K1) så bör ledningen se till att träning av överförbara kunskaper (transferable skills) kommer framgent att ingå i samtliga kurser.	Programråd och studierektorer ser över detta i samband med att kursplanerna revideras. Basblocket i biologi innehåller specifik och schemalagd träning i Transferable Skills. De flesta andra kurser innehåller högst troligt sådana moment även om detta inte alltid är formaliserat i kursplanerna.	Programråd, studierektorer	Löpande
Bör:	Kursledare bör se till att aktiviteter kopplade till yrkeslivserfarenhet ingår i deras respektive kurser.	Hur tillämpligt detta är varierar från kurs till kurs, men generellt ses detta över i samband med att kursplaner revideras. Institutionsledningarna uppmanar också till att yrkesaktiva alumner bjuds in till relevanta kurser	Programråd, studierektorer och institutionsledningar	Löpande
Kan:	Institutionsledningen kan ordna så att kursledare och övrig undervisande personal uppmanar och stöder studenterna i deras upplevelse av att de förkovrar sig, vad gäller 'transferable skills'.	I viss mån sker detta redan, men institutionsledningarna arbetar med att bättre informera lärarna om värdet av "transferable skills".	Institutionsledningar	Löpande
Kan:	Programansvariga kan organisera plattformar för möten mellan alumner och studenter. Detta syftar till att förstå vad som är samhällets behov.	Redan nu ordnas en årlig karriärdag där alumner bjuds in. Institutionsledningarna jobbar även på att uppmantra alumnbesök i kurser.	Programråd, institutionsledningar	Löpande
Bör:	Institutionsledning och programansvariga bör analysera alumnundersökningen och åtgärda kritik funnen i denna för att förstå vad det beror på att många alumner inte tyckte utbildningen var relevant och varför de inte skulle vilja göra om den. Detta gällde endast ett av programmen.	En närmare inspektion av alumnundersökningen ger inte skäl att tro att det är någon verklig skillnad mellan molekylärbiologi- och biologiprogrammet. Det är inte heller uppenbart att resultatet skiljer sig särskilt mycket från övriga program på fakulteten. Resultaten vad avser utbildningens relevans förefaller faktiskt relativt goda.		
Kan:	Institutionsledningen kan lägga lika stor vikt vid att uppmantra till en icke-akademisk som till en akademisk karriär.	Genom att institutionerna jobbar aktivt med att t.ex. hålla kurser inom naturvårdsbiologi och förvaltning så finns en tydlig inriktning mot yrkesområden utanför akademien. Man kan också påpeka att det finns goda möjligheter till ämneslärarbehörighet efter en biologiutbildning. Dock finns det alltid en risk att ämnen som inte är så forskningsinriktade nedprioriteras vid institutionerna och det är viktigt att utbildningsansvariga och programråd arbetar med att lyfta även mer yrkesinriktade områden.	Programråd och utbildningsansvariga	Löpande

K6		Åtgärd	Ansvarig	Tidplan
Att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen				
	INFLYTANDE			
Bör:	Studenkåren, med hjälp av ledningen, bör se till att fler studenter är aktiva i exempelvis nämnder, programråd, som buddies.	Studenterna uppmanas i många sammanhang att engagera sig. Kårens representanter arvoderas också för möten som de närvarar vid. Kåren uppmuntras att ännu bättre informera studentgruppen om detta. Man kan också lägga till att programrådet alltid haft mycket aktiva studentrepresentanter.	Kåren	Genast
Bör:	Kursledarna bör se till att öka svarfrekvensen på kursvärderingarna.	Detta har visat sig svårt med de elektroniska enkäter som använts. Pappersenkäter utdelade i samband med examination visar sig ge mycket bättre svarsfrekvens. Programansvariga föreslår att man använder sådana som standard istället för de av fakulteten beslutade elektroniska enkäterna.	Institutionsledningar	Genast
Måste:	Kursledarna måste vid varje kursupptakt berätta för studenterna vilka förändringar som skett (och vilka inte skett) och varför, och samtidigt påpeka vilka av förändringarna som skett (eller inte skett) på grund av studenternas respons vid de föregående kurstillfällena.	Detta är något som nominellt sett redan ska ske och som regleras i GUs lokala studieregler, men som det slarvas med. Institutionsledningarna kommer bättre informera lärarna om skyldigheten att både ha och följa upp kursutvärderingar.	Institutionsledningar, utbildningsansvariga	Genast och löpande

K7		Åtgärd	Ansvarig	Tidplan
Att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger				
	TILLGÄNGLIGHET			
Måste:	Institutionsledningarna måste i samarbete med fakultetsledningen utarbeta en strategi för administrationen, kursledare och övrig undervisande personal och inte minst för studenterna så att övergången till den nya lärplattformen går smidigt och inte innebär onödigt stresspåslag.	Under övergången har flera utbildningstillfällen för lärarna hållits, guider och mallar skickats ut på institutionerna. Under Ht-19 har nästan alla kurser övergått till CANVAS. Det hela har avlöp relativt friktionsfritt.	Institutionsledning	Gjort
Måste:	Ledningen måste se till att kursadministrationen ger erforderligt stöd och har den personalstyrka som krävs, det vill säga så att den matchar mot antalet studenter och mot de arbetsuppgifter som läggs på administratörerna.	Institutionsledningarna arbetar för att öka stödverksamheten i grundutbildningen. Det är dock inte en enkel uppgift under rådande ekonomiska förhållanden. Där varje ökning av stödet finansieras genom att undervisningstid minskas. En möjlighet är att inrätta en administratörspool på högre nivå.	Fakultetsledning, institutionsledningar ?	
Bör:	Programrådet bör besluta om en lägstanivå för erforderlig kursinformation på den digitala lärplattformen.	Programrådet beslutar om detta. För närvarande finns motsvarande på institutionsnivå.	Programråd, utbildningsansvariga	2020
Bör:	Programansvarig för kandidatprogrammet i molekylärbiologi bör med hjälp av sitt programråd utarbeta en strategi för att öka informationen om kandidatarbetet för studenterna.	Informationen har funnits men varit svår att hitta på nätet. Detta blir bättre nu när det läggs på studentportalen. Kursansvarig har under åren kallat alla studenter till ett personligt möte och mailat riktlinjer till alla.	Kursansvarig	Gjort
Bör:	Institutionsledningen bör utarbeta en handlingsplan för studenter med psykiska problem.	Det finns väletablerade rutiner och handlingsplaner för alla typer av funktionshinder. Men information om dessa och vart man vänder sig kan förbättras.	Programråd, utbildningsansvariga	Löpande
Bör:	Institutionsledningen bör utarbeta en handlingsplan gällande trakasserier.	Fakulteten tar fram en sådan och institutionerna inrättar sedan egna.	Fakultetsledning	2020
Bör:	Institutionsledningen bör utarbeta en strategi för att upplysa studenterna om vart de kan vända sig när det gäller fysisk och psykisk studiemiljö.	Information på websidor och studentmanual förbättras med avseende på detta.	Programråd, studievägledning	2020

K8		Åtgärd	Ansvarig	Tidplan
Att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs				
UPPFÖLJNING				
Bör:	Institutionsledningen bör se över HPVP:n så att den blir ett användbart dokument.	Institutionsledningarna ser över målen för grundutbildningen i HPVP	Institutionsledningarna	2019-2020
Bör:	Institutionsledningarna bör i samarbete med fakultetsledningen arbeta fram en tydligare struktur kring uppföljning och utveckling.			
Bör:	De slutsater som kursledning och studentrepresentanter fastställer efter kurslut bör på ett bättre sätt förmedlas till berörda lärare och studenter.	Programrådet följer bättre upp kursutvärderingar och utbildningsansvariga informerar tydligt till alla lärare om vikten av uppföljning.	Programråd, utbildningsansvariga	Löpande